

STRATEGIE PRO VEŘEJNÉ PROSTORY PRAHY 10

Mezinárodní charta chůze

MEZINÁRODNÍ CHARTA CHŮZE

Za vytváření zdravých, dobře fungujících a udržitelných obcí, kde lidé dávají přednost chůzi

My, níže podepsaní, jsme si vědomi přínosů chůze jakožto klíčového indikátoru zdravých, dobře fungujících a udržitelných obcí, otevřených všem sociálním skupinám. Zároveň uznáváme právo každého člověka na bezpečnou chůzi a na užívání kvalitních veřejných prostranství kdekoliv a kdykoliv. Je naší povinností odstraňovat fyzické, společenské a institucionální překážky, které omezují chůzi. Přistoupením k této chartě a jejím strategickým principům budeme s ostatními spolupracovat na utváření prostředí, ve kterém lidé dávají přednost chůzi.

Strategické principy:

1. Větší mobilita všech skupin
2. Dobře navržená a udržovaná veřejná prostranství
3. Lepší integrace systémů
4. Podpora v územním a prostorovém plánování
5. Bezpečnější silnice
6. Méně kriminality a strachu z kriminality
7. Větší podpora veřejné správy
8. Chůze jako součást životního stylu

Podepsán:

Jméno: . **Mgr. Vladislav Lipovský**

Pozice: **starosta MČ Praha 10**

Datum

Mezinárodní charta chůze

Chůze je to první, po čem touží malé dítě, a to poslední, čeho se chce vzdát starý člověk. Chůze je cvičení, ke kterému nepotřebujeme posilovnu. Je to léčba bez léků, regulace tělesné hmotnosti bez diety a kosmetika, pro kterou nemusíme do drogerie. Je to uklidňující prostředek bez pilulek, terapie bez psychologa a dovolená, která nestojí ani korunu. Chůze navíc neznečišťuje životní prostředí, má malou spotřebu přírodních zdrojů a je velmi účelná. Chůze je pohodlná, nevyžaduje žádné speciální vybavení, je seberegulační a ze své podstaty bezpečná.

Chůze je stejně přirozená jako dýchání.

John Butcher, zakladatel sdružení Walk21, 1999

Úvod

My, lidé celého světa, stojíme před celou řadou vzájemně propojených komplexních problémů. Naše zdraví se zhoršuje, používáme neúčinné dopravní systémy a naše životní prostředí je pod rostoucím tlakem při naplňování našich potřeb. Kvalita a četnost každodenní chůze je prověřeným indikátorem kvality života. Úřady, jež usilují o vytváření zdravějších a lépe fungujících obcí a míst, mohou dosáhnout velkého pokroku už jen tím, že začnou podporovat chůzi.

Tato charta vznikla na základě rozsáhlých diskusí s experty po celém světě a ukazuje, jak vytvářet prostředí, ve kterém lidé dávají přednost chůzi. Chartu mohou podepisovat jednotlivci, organizace, úřady i místní sdružení, podporující její vizi a strategické principy bez ohledu na své formální postavení a možnost nezávisle její principy realizovat.

Podpořte prosím tuto chartu svým podpisem a přesvědčujte své přátele, kolegy, úřady a celostátní i místní organizace, aby společně s vámi vytvářeli zdravé, fungující a udržitelné pěší komunity po celém světě.

Souvislosti

Dojíždějící pospíchají do práce, nakupující se proplétají ulicemi, trampové se toulají, milenci se procházejí, turisté se promenují - ale všichni chodíme. Chůze je základním a všeobecným lidským právem, ať je naše schopnost či motivace jakákoliv, a zůstává důležitou součástí našeho života. V mnoha zemích však lidé chodí pěšky stále méně. Proč chodit pěšky, když se můžu svést? Chůze se v mnoha zemích proměnila z nutnosti na luxus. Chůze se zdá být příliš prostá, obyčejná, samozřejmá a příliš levná na to, abychom jí užívali k přemísťování a k upevňování zdraví. Raději nechodíme pěšky, protože jsme zapomněli, jak jednoduchá, příjemná a blahodárná chůze je. Žijeme v jednom z nejpříznivějších prostředí, jaké kdy člověk jako druh měl, a přesto si nevážíme své schopnosti chodit.

V důsledku nedostatečného pohybu trpíme rekordní obezitou, depresemi, srdečními chorobami, agresivitou za volantem, neklidem a společenskou izolací.

Chůze nám nabízí zdraví, štěstí a únik. Dokáže znovu nastolit a uchovat fyzické, nervové a citové zdraví a zároveň posilovat pocit nezávislosti a sebevědomí. Čím více člověk chodí, tím lépe se cítí, stává se uvolněným, lépe vnímá a pročistí si mysl. Chůze prospívá každému.

Vize

Utvářet svět, kde lidé dávají přednost chůzi a mohou ji používat jako způsob dopravy, ke zdraví a k odpočinku. V tomto světě úřady, organizace a jednotlivci:

- pochopili prospěšnost chůze,
- zavázali se k vytváření zdravých, fungujících a udržitelných společenství a
- spolupracují na překonávání fyzických, společenských a institucionálních překážek, které často omezují možnost pěší chůze.

Principy a činnosti

Tato mezinárodní charta rozpoznává potřeby chodců a poskytuje základní rámec, který napomáhá úřadům přizpůsobit stávající politiku, činnosti a vztahy tak, aby vytvářely takové prostředí, v němž lidé dávají přednost chůzi.

Ke každému strategickému principu je přiřazen seznam činností, jež povedou ke zlepšení ve většině obcí. Další rozšíření seznamu v závislosti na místních potřebách je vítáno.

1. Zvýšená mobilita pro všechny

Lidé mají nárok na snadnou dostupnost ulic, náměstí, budov a veřejné dopravy bez ohledu na svůj věk, schopnosti, pohlaví, výši příjmu, jazyk a na etnické, kulturní či náboženské kořeny. To posiluje svobodu a samostatnost všech lidí a napomáhá sociálnímu zapojení, solidaritě a demokracii.

Konkrétní kroky

- Zajistit všem bezpečnou a pohodlnou možnost nezávislého pohybu, umožnit největšímu počtu lidí pěší dostupnost co nejvíce míst, zejména pak veřejných budov a veřejné dopravy.
- Zohledňovat potřeby osob s omezenými schopnostmi vytvářením a udržováním vysokoúrovňových služeb a vybavení, jež jsou zároveň otevřené různým sociálním skupinám.

2. Dobře navržená a udržovaná veřejná prostranství

Lidé mají právo žít ve zdravém, pohodlném a příjemném prostředí, které je uzpůsobeno jejich potřebám. Mají též právo volně využívat vybavení veřejných prostranství, a to v pohodlí a zabezpečení před rušivým hlukem a znečištěním.

Konkrétní kroky

- Navrhovat ulice pro lidi, a ne jen pro auta. Počítat s principem, že ulice jsou nejen dopravním, ale i společenským prostorem, a že je tedy třeba brát ohled též na jejich společenský význam, nejen na technické řešení. To znamená, že možná bude zapotřebí změnit rozsah prostoru věnovaného autům, vytvořit zóny, kde pěší mají přednost, a také oblasti zcela bez aut, které může využívat každý občan a které umožňují sociální interakci, hru a rekreaci jak dospělým, tak i dětem.
- Budovat čisté, dobře osvětlené ulice a chodníky bez překážek, dost široké i pro největší provoz a v dostatečné míře umožňující bezpečné a přímé přecházení bez nutnosti použití nadchodu, podchodu či obcházení.
- Zajistit možnost posezení a použití veřejných toalet splňujících potřeby všech uživatelů, a to na vhodných místech a v dostatečném počtu.
- Respektovat místní podnebí přizpůsobením designu a vybavení, např. vytvářením přístřeší a vysazováním stromů poskytujících stín.
- Navrhovat přehledné ulice s jasným značením a informačními tabulemi, jež podporují možnost plánování cesty a pěší objevování místních pamětihodností.
- Zhodnocovat, budovat a udržovat kvalitní a všem dosažitelnou městskou zeleň a vodní toky.

3. Zlepšená integrace sítí

Lidská společenství mají právo na síť vzájemně propojených, přímých a přehledných pěších tras, jež jsou bezpečné, pohodlné, příjemné a dobře udržované. Mají propojovat jejich domovy s obchody, školami, parky, zelení, veřejnou dopravou a dalšími důležitými cílovými místy.

Konkrétní kroky

- Budovat a udržovat kvalitní síť propojených, funkčních a bezpečných pěších tras mezi obytnými budovami a místními cíli, která zároveň naplňuje potřeby místních obyvatel.
- Provozovat integrovaný, rozsáhlý a dobře vybavený systém veřejné dopravy, jenž zaručuje použitelnost všem uživatelům vozidel.
- Navrhovat zastávky veřejné dopravy a přestupy s jednoduchým, bezpečným a pohodlným přístupem pro pěší a s vybavením podpůrnými informacemi.

4. Podpora v územním a prostorovém plánování

Lidská společenství mají právo očekávat takovou politiku územního a prostorového plánování, která jim umožní dojít pěšky k většině každodenních služeb a zařízení. Taková politika maximalizuje příležitosti pro pěší pohyb, snižuje závislost na automobilu a přispívá ke společenskému životu.

Konkrétní kroky

- Při plánování měst věnovat maximální pozornost potřebám chodců. Zvýhodňovat pomalejší druhy dopravy, tedy pěší a cyklistickou, před rychlými a dávat přednost místní dopravě před dálkovou.
- Zkvalitňovat územní a prostorové plánování tak, aby nové obytné domy, obchody, průmyslové zóny a veřejná doprava byly umístěny a navrženy tak, aby byly snadno dostupné pěšky.
- Nevytvářet podmínky pro životní styl závislý na automobilu, např. satelitní městečka, věnovat více uličního prostoru chodcům a propojováním neucelených úseků existujících pěších tras vytvářet přednostní propojení pěších cest.

5. Bezpečnější silnice

Lidé mají nárok na takové ulice, jež svou podobou předcházejí nehodám a jsou příjemné, bezpečné a pohodlné pro pěší, především pro děti, starší generaci a osoby s omezenými schopnostmi.

Konkrétní kroky:

- Snižovat ohrožení chodců vozidly pomocí řízení provozu (např. snížením povolené rychlosti), spíše než oddělováním chodců a omezováním jejich pohybu.

- Podporovat motorismus přátelský vůči chodcům pomocí cílených kampaní a vymáháním dodržování silničních předpisů.
- Snižovat povolenou rychlost v obytných zónách, v nákupních zónách a kolem škol.
- Snižovat nebezpečnost frekventovaných ulic zřizováním bezpečných přechodů s minimální čekací dobou a dostatkem času na přejítí i pro ty nejpomalejší chodce.
- Zajistit, aby zařízení pro cyklisty a účastníky jiných druhů nemotorizované dopravy neohrožovala bezpečnost chodců či jejich pohodlí.

6. Méně kriminality a strachu z kriminality

Lidé mají právo očekávat, že městské prostředí bude navrženo, udržováno a hlídáno policií tak, aby se snižovala kriminalita a strach z kriminálních činů.

Konkrétní kroky

- Zajistit, aby budovy umožňovaly výhled do ulice a na děti na ulici, což zlepšuje obecný dohled a odrazuje kriminalitu.
- Ve dne a po setmění provádět pěší audity, jejichž účelem je pochopení obav občanů o osobní bezpečnost a vymezení problémových oblastí, které je třeba zlepšovat (lepší osvětlení, vyšší přehlednost).
- Školit a informovat odborníky v dopravě, aby se zvýšilo jejich povědomí o obavách chodců o vlastní bezpečnost a o dopadu těchto obav na volbu pěší cesty.

7. Větší podpora veřejné správy

Lidé mají právo očekávat od úřadů zajištění, podporu a ochranu svých schopností a rozhodnutí chodit pěšky.

Konkrétní kroky

- Přijmout jasný, stručný a komplexní akční plán pro podporu pěší dopravy, stanovit cíle, získávat podporu zainteresovaných stran a usměrňovat investice.
- Zainteresovat všechny odpovídající úřady (především v oblasti dopravy, plánování, hygieny, školství a policie) na všech úrovních, aby pochopily důležitost podpory chůze a přijímaly doplňková opatření a plány.

- Pořádat pravidelné konzultace s místními organizacemi, které zastupují chodce a další skupiny včetně mládeže, starší generace a osob s omezenými schopnostmi.
- Shromažďovat kvalitativní a kvantitativní údaje o chůzi (včetně motivace a důvodů pro chůzi, počet pěších cest, úseků cest, času a vzdálenosti chůze, času stráveného na veřejných prostranstvích a také spokojenosti).
- Začlenit chůzi do školení v rámci dalšího profesního rozvoje pracovníků dopravní a silniční bezpečnosti, zdravotníků, urbanistů a architektů.
- Poskytovat průběžné zdroje potřebné k realizaci přijatého akčního plánu.
- Realizovat pilotní projekty pro šíření příkladů dobré praxe a podporovat výzkum vlastní účastí v případové studii a širokou propagací svých místních zkušeností.
- Měřit úspěch programů sběrem a porovnáním údajů získaných před realizací, během ní a po ní.

8. Chůze jako součást životního stylu

Lidská společenství mají nárok na aktuální, kvalitní a snadno dostupné informace o tom, kam mohou chodit pěšky a za jakých podmínek. Lidé by měli mít možnost užívat si chůze jako součásti svého každodenního společenského, kulturního a politického života.

Konkrétní kroky

- Kdekoliv a kdykoliv je to možné, aktivně podporovat pěší chůzi u všech členů společenství jako součást každodenních aktivit. K tomu účelu tvořivě a pravidelně prezentovat informace způsobem, který odpovídá osobním potřebám členů společenství a zapojuje je do těchto aktivit.
- Vytvářet pozitivní image chůze jejím vyzdvihováním jako součásti kulturního dědictví a kulturní aktivity, např. v architektuře, a to výstavami, divadlem, literárními večery, fotografiemi a ožíváním ulic.
- Zavádět ucelené a sladěné systémy informací a značení, které podporují pěší prozkoumávání a objevování míst včetně přístupů k veřejné dopravě.
- Těm, kdo více chodí pěšky, poskytovat finanční odměny prostřednictvím místních firem, zaměstnavatelů a úřadů.

Další kroky

jsou popsány ve Strategii pro veřejné prostory Prahy 10, zejména v Zásadách a Opatřeních.